

Chirurgia specjalistyczna choroby oka – zaćma

ZACMA

Zaćma to stopniowe, bezbolesne pogarszanie się widzenia zarówno do bliży, jak i do dali, którego nie daje się poprawić za pomocą okularów. Przyczyną zaćmy jest stopniowe mętnienie soczewek w naszych oczach. Soczewki skupiają wpadające do oczu promienie światła po to, by znalazły się na światłoczułej siatkówce, skąd nerwem wzrokowym sygnały docierają do mózgu. Jeśli soczewka traci przejrzystość, widzenie jest zaburzone.

ZACMA rodzaje cd.

Zaćma Starcza: Choroba ta objawia się z reguły około 60 roku życia obniżeniem ostrości wzroku do dali i bliży, choć objawy mogą się różnić w zależności od umiejscowienia zmętnienia. W przypadku umiejscowienia ich w obrębie jądra soczewki pogorszeniu ulega widzenie w dal, a do bliży pacjent widzi bez okularów, w przypadku zmętnień umiejscowionych podtorebkowo oprócz silnego pogorszenia widzenia zarówno do dali jak i bliży pacjentom przeszkadzają, w wyniku rozszczepienia światła wokół jego źródeł, np. światła nadjeżdżających samochodów i jasne światło, z kolei zmętnienia w obrębie kory soczewki prowadzą do zniekształconego, czasem zdwojonego, widzenia przedmiotów. Proces zmętnienia soczewki może trwać nawet kilka lat, a w zaawansowanym stadium prowadząc do pogorszenia widzenia pozwalającego jedynie na percepcję światła. Objawy zaćmy nie są charakterystyczne tylko dla niej i mogą być zbliżone do objawów wielu innych schorzeń, tak więc ich wystąpienie wymaga zawsze konsultacji okulistycznej.

ZACMA rodzaje cd.

- Ząćma urazowa: w następstwie tępych lub przebijających urazów oka oraz działania energii promienistej.
- Ząćma metaboliczna: w przebiegu cukrzycy, tężyczki
- Ząćma toksyczna: w wyniku przewlekłego stosowania leków, najczęściej steroidów
- Ząćma wikłająca: w przebiegu przewlekłych zapaleń błony naczyniowej oka, wysokiej krótkowzroczności, atopowego zapalenia skóry
- Ząćma wtórna: Ząćma wtórna pojawia się w różnym czasie po operacji ząćmy. Polega ona na wtórnym zmętnieniu tylnej torebki soczewki, co powoduje pogorszenie ostrości wzroku o różnym nasileniu. Tylna torebka celowo zostaje nieusunięta przez operatora w trakcie zabiegu, stanowiąc podporę dla wszczepianej sztucznej soczewki.
- Ząćma wrodzona: Jest najczęstszą przyczyną ślepoty u dzieci i występuje w 2 przypadkach na 10 000 żywych urodzeń

ZACMA cd.

Mętnienie soczewki to efekt przyspieszonego, fizjologicznego (a więc naturalnego) procesu starzenia się soczewki oka. Dlatego też zaćma na ogół dotyka ludzi po pięćdziesiątce (aż 93 proc. to tzw. zaćma starcza), ale choroba zdarza się również u trzydziesto- czy czterdziestolatków, a nawet u dzieci. Raz na 250 urodzeń stwierdza się tzw. zaćmę wrodzoną. Soczewka może zmętnieć również na skutek urazu, a także ogólnoustrojowej choroby, takiej jak np. cukrzyca, sarkoidoza (wieloukładowa choroba o nieznanej przyczynie, charakteryzująca się powstawaniem guzków w różnych narządach i tkankach, najczęściej w węzłach chłonnych i płucach), czy reumatyczne zapalenie stawów. W ostatnich dwóch przypadkach pacjenci leczą się zwykle doustnymi sterydami, a te mogą szkodzić soczewce.

ZACMA cd.

Czasem zaćma wiąże się z wykonywanym zawodem, szczególnie podatni na nią są np. hutnicy. Ponieważ utarta przejrzystości soczewki to do pewnego stopnia fizjologia, u każdego z nas - prędzej czy później - dochodzi do zmętnień. - Praktycznie trudno znaleźć dziewięćdziesięciolatka, którego soczewki byłyby czyste jak łza.

Chorzy początkowo odnoszą wrażenie, jakby postrzegali świat przez zabrudzoną folię albo kiepsko przepuszczającą światło ceratę. Kolory tracą intensywność, słabnie poczucie kontrastu, czasem, zwłaszcza w słoneczny dzień, można widzieć podwójnie. Bywa, że pierwszym symptomem zaćmy jest to, że pacjent zaczyna się potykać o przeszkody, które przestaje zauważać.

Dawniej 90-95-letni pacjenci rzadko poddawali się leczeniu, dziś nie ma ku temu najmniejszych przeszkód. Zaćmę można i warto leczyć w każdym wieku, NFZ nie stawia tu też żadnych wiekowych barier.

ZACMA diagnostyka przedoperacyjna

- Decyzja o operacji zaćmy uzależniona jest od stopnia zaawansowania choroby, wybranej techniki operacyjnej, stanu zdrowia pacjenta, jego aktywności życiowej oraz zawodowej.
- Badania obejmują niekiedy ocenę pola widzenia, USG gałki ocznej, ciśnienie śródgałkowe, ocena dna oka, siatkówki oka. Przeprowadzenie pełnej diagnostyki okulistycznej pozwala właściwie potwierdzić rozpoznanie i ocenić zaawansowanie zmian chorobowych, jak również obliczyć moc dla wszczepianej sztucznej soczewki. Badania przedoperacyjne powinny także określić stopień przewidywanej poprawy jakości widzenia, który uzależniony jest nie tylko od przezroczystości soczewki, ale także od obecności dodatkowych zaburzeń narządu wzroku - schorzeń rogówki, ciała szklanego i siatkówki.

ZAĆMA leczenie

Przed zaćmą nie sposób się ustrzec. Nie ma więc tu żadnej profilaktyki. Możemy tylko w razie pogorszenia się widzenia badać się (na co lekarze bardzo namawiają każdą osobę po pięćdziesiątce) i w razie czego poddać się leczeniu. Polega ono na pozbyciu się zmętniałej soczewki i zastąpieniu jej nową, sztuczną.

Pierwsze próby leczenia zaćmy (naturalnie bez wprowadzania do oka sztucznych soczewek) podejmowano już w starożytności. Operacje takie przeprowadzał 500 lat p.n.e. Susruta. Polegały one na wbiciu nożyka z boku głowy na wysokości oka i zerwaniu więzadeł soczewki. W efekcie opadała ona na dół gałki ocznej i nie stała już na drodze promieni świetlnych. Niewiele mniej drastyczne, ale przywracające wzrok pacjentom operacje przeprowadzał kilkadziesiąt lat temu w Polsce wybitny okulista prof. Tadeusz Krwawicz. Opracowana przez niego metoda polegała na wyrwaniu soczewki wraz z otaczającą ją torebką na zewnątrz za pomocą przyłożonego doń mocno oziębionego narzędzia.

ZAĆMA leczenie

Nowoczesne operacje to kwestia ostatnich 30-40 lat, choć i tu można mówić o dwóch odrębnych epokach. Dawniejsze zabiegi polegały na wykonaniu dużego, bo ośmiomilimetrowego, nacięcia rogówki i wyłuskania całej soczewki na zewnątrz. Lekarze często zwlekali z takim zabiegiem do czasu, gdy soczewka całkowicie zmętniała, ponieważ wtedy stawała się twardsza i łatwiej ją było wyjąć w całości. Okazuje się, że takie czekanie na operację nie działa na korzyść pacjenta - twierdzą dziś lekarze. Lepiej soczewkę usunąć we wczesnym stadium zaawansowania zaćmy, wtedy efekty leczenia są jeszcze lepsze.

ZACMA przeciwwskazania do operacji

Przeciwwskazaniem do zabiegu jest nieuregulowane ciśnienie krwi, zaburzenia krzepliwości krwi, duszności czy stan zapalny oka. Przeszkodą dla zabiegu może być także zaawansowana cukrzyca i niedoleczona infekcja.

ZAĆMA leczenie

Jedynym skutecznym leczeniem jest leczenie operacyjne. Obecnie najczęściej stosowaną techniką jest fakoemulsyfikacja, czyli rozdrobnienie soczewki na mniejsze fragmenty przy pomocy ultradźwięków, odessanie ich z oka, a następnie wszczepienie zwijalnej soczewki, która ulega rozwinięciu w oku. Ze względu na stosowanie małego cięcia metoda charakteryzuje się szybką rehabilitacją wzrokową. Metoda ta stale jest rozwijana, w ostatnim czasie wprowadzono tzw. fakoemulsyfikację skrętną (głowica Ozil) mającą zastosowanie w usuwaniu wszystkich rodzajów zaćmy, a w szczególności tych bardzo zaawansowanych. Umożliwia ona ograniczenie, w porównaniu do tradycyjnej fakoemulsyfikacji, ilości energii dostarczanej do oka pacjenta co zwiększa bezpieczeństwo zabiegu.

ZACMA leczenie

Inną bardzo bezpieczną metodą usuwania zaćmy, choć dedykowaną do zaćm miękkich, o małym stopniu zaawansowania, jest emulsyfikacja płynowa (AquaLase). Cechą tej metody jest rozdrobnienie soczewki przy użyciu strumienia płynu przy całkowitym wyeliminowaniu energii ultradźwiękowej w trakcie trwania operacji. Skutkuje to zmniejszonym ryzykiem powikłań i wyeliminowaniem niekorzystnego między innymi dla śródbłónka rogówki efektu termicznego

<http://www.centredelavision.pl/zacma>

Aparat Stellaris 150

Najnowocześniejszy fakoemulsyfikator Stellaris firmy Bausch & Lomb. Jego zaletą jest wykorzystanie najnowszej techniki tzw. zimnej fakoemulsyfikacji. Pulsowe uwalnianie i mniejsza energia ultradźwięków jeszcze bardziej podnosi bezpieczeństwo zabiegu.

ZAĆMA powikłania pooperacyjne

Po zabiegu mogą wystąpić stany zapalne oka. W wyjątkowych sytuacjach możliwy jest brak poprawy widzenia.

ZAĆMA postępowanie pooperacyjne

- Niewątpliwą zaletą tej metody jest brak szwów, ponieważ rana operacyjna jest precyzyjnym ciecikiem tunelowym i zamyka się szczelnie sama pod wpływem ciśnienia wewnątrzgałkowego operowanego oka. Po 3 godzinach od operacji pacjent może wrócić do domu. Dzięki czemu przeszkodą do operacji nie jest już, ani zaawansowany wiek pacjenta, ani większość chorób internistycznych.
- **Efekty**
- Każde oko goi się w różnym czasie. Jedno wspólne, co można zaobserwować u pacjentów po operacjach zaćmy metodą fakoemulsyfikacji to zwykle natychmiastowa poprawa ostrości widzenia. Większość pacjentów już po kilku dniach powraca do codziennych czynności. Po tygodniu nie ma przeciwwskazań do schylania i podnoszenia ciężarów.
- **Kontrole**
- Dzień po zabiegu jest obowiązkowa wizyta kontrolna. Dalsze wizyty ustalane są według indywidualnych zaleceń lekarza.

ZAĆMA stosowane soczewki

Nowoczesne soczewki wewnątrzgałkowe do mikrocięcia.

Asferyczne, pierwsze na świecie bezaberracyjne soczewki Akreos AO o jednolitej mocy na całej części optycznej zapewniają bardzo dobrą i trwałą ostrość widzenia, nawet w trudnych warunkach oświetleniowych, a także zwiększenie głębi ostrości. Doskonałe parametry utrzymują się niezmiennie wraz z upływem czasu dzięki unikalnej konstrukcji, zapewniającej 3-wymiarową stabilność oraz trwale zachowanej przezroczystości soczewki. Dodatkowo, soczewka Akreos AO MI-60 umożliwia wprowadzenie jej wewnątrz oka przy nacięciu wynoszącym jedynie 1,8 mm! Zastosowanie mikrocięcia redukuje ryzyko wystąpienia astygmatyzmu pooperacyjnego, związanego z interwencją chirurgiczną, a także pozwala na szybkie gojenie i powrót do zdrowia.

Soczewki wieloogniskowe, umożliwiające widzenie do blizy i do dali bez konieczności używania okularów, oraz toryczne, korygujące astygmatyzm.